

Tivedens Nationalpark

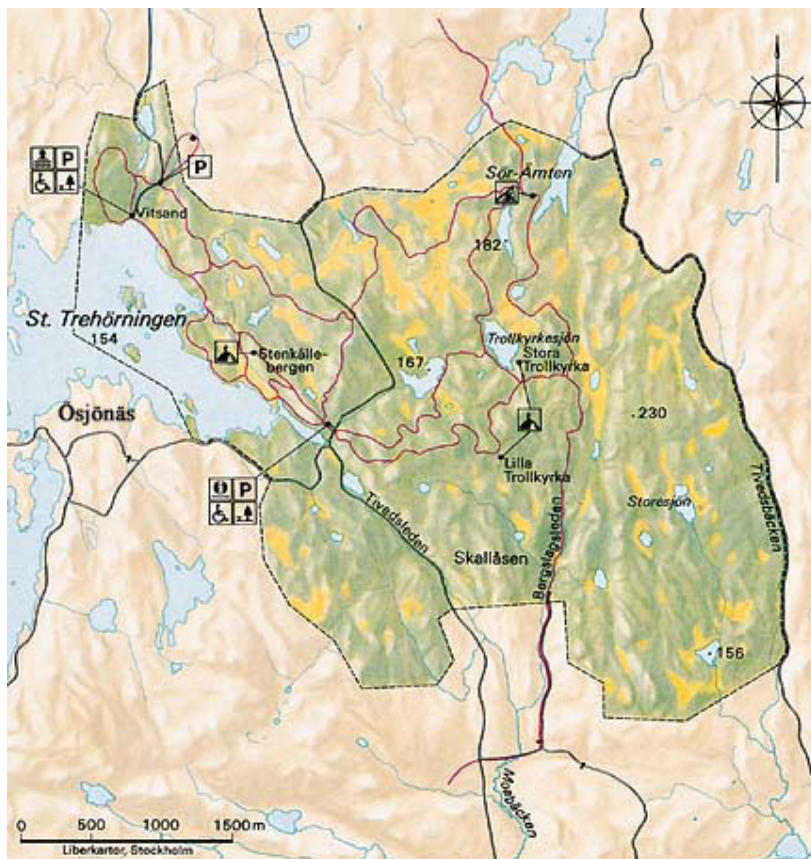
Tivedens nationalpark ligger i skogsområdet Tiveden. Den invigdes 1983 och omfattar 13,5 km² av centrala Tiveden med **Trollkyrka**, Stenkällas grotta, Vitsands badstrand och områden med orörd skogsmark. Området tillhör kommunerna Laxå och Karlsborg och ligger i landskapet Västergötland. Det pågår just nu ett arbete med att utvidga parken, se mer nedan.

Tivedens nationalpark är en av Sydsveriges vildaste skogar. Det är ett mytomspunnet, kuperat, bergigt och blockigt område. Det är också norra Europas sydligaste vildmark och många av besökarna kommer långväga från.

Parken ligger i den mest otillgängliga delen av skogen, den del som kallas Trolltiven. Ändå är

det inte så orört, som man tror vid första anblicken. Här har förekommit svedjebruk, kolning och avverkning, men det har aldrig bott människor här. På Ösjönäs däremot har det bott människor sedan 1600-talet.

Tiveden vilar på granitgrund, när jordskorpan sprack sönder (900-1400 miljoner år sedan) så skapades den trolska miljö som finns idag.

Det är därför du hittar vackra vildmarkssjöar i och utanför parken. Du hittar också imponerande

klippblock, upp till 10 meter höga, som har transporterats av inlandsisen (11 000 år sedan).

Flera grottor finns, den mest kända är Stenkälla, en gammal offerkälla från hednatiden.

Djurlivet betraktas som fattigt i Tiveden, men här finns en stark tjäderstam. Även floran är artfattig, vilket beror på att naturtypen är mager hållmarkstallskog.

Naturen är så kuperad och krävande att du har god chans att se lo- och vargspår, om det är spårnö, på de leder som gjorts framkomliga för människor och hästar. Det finns 2,5 mil leder i området, Bergslagsleden och Munkastigen är några av dem. En stor del av området är otillgängligt och stiglöst land – det är väl därför så många sagor och sägner skapats här.

Trollkyrka är en bergknalle som ligger centralt i Tivedens nationalpark. När folklivsforskaren B. Gösta Carlshult dokumenterade folktraditionerna i Tiveden, 1940, så fann han ett "urgammalt folkligt kväde" som beskrev vad som ägde rum förr vid berget.

Dikten kan tolkas som att berget använts som en blotplats, ett harg, av kvarlevande hedningarna i Tiveden. Den som upptäckte blotet tystades, antingen i ett hål i skogen eller genom att bli insvuren i sällskapet, sådana riter skulle nämligen ha betraktats som häxkonst på vilket det var dödsstraff.

*Kärken smyger på slingrande stig
helst osedd till Trollebergen.
Mässa skall hållas i dagarna tre,
det varde början på helgen.
Kolten är sid, så den nåder vid marken,
håsona äro i topparna vassa,
hättan dras ned, så hålen för ögonen passa.
Alla är lika förutom på längda,
prelatus han räknar på mængda.
Lösen den gives i lågmälder ton,
prelatus han bjuder tre stötar i horn.
Elden den "köllas" av nio slags ved,
det är gammal sed.
Offer till andarna skänkes,
med blodet sig allom bestänkes.
Det bästa till andar föräras,
det som blir över skall av männerna täras.
Uti midnattens timma
då stjärnor beglimma,
prelatus han tystnaden bjuder
och männerna alla det lyder.
De falla till markone ner,
prelatus han bistert mot rymderna ser.
Och svärjan och formlar i dälderna skallar
prelatus han kallar på andar.
Allom de fick på sitt spörje ett svar,
ingen av androm fick då höra varom det var.*

Utvidgningen

”Hela den vackra sjön Stora Trehörningen bör ingå i Tivedens nationalpark. Därtill bör ett område med mycket värdefull skogsmark i öster införlivas. Det ingår i Naturvårdsverkets nya nationalparksplan.

Tivedens nationalpark bildades 1983 och omfattar 1 353 hektar. Utökningen gäller cirka 580 hektar.

– Nationalparken har stark vildmarkskaraktär. Nu vill vi få in en mycket värdefull skog i öster, samt hela Stora Trehörningen med attraktiva klippstränder och vacker värdefull tallskog. Tillgänglighet blir också bättre, säger Rolf Löfgren, handläggare på Naturvårdsverket ”

Ovan är ett citat ur ett pressmeddelande från Naturvårdsverket 2008-12-03. Många har hört av sig och undrar vad som kommer att hända med verksamheten på Ösjönäs när parken nu utvidgas. Vi har en mycket bra dialog med länsstyrelsen som har Naturvårdsverkets uppdrag att sköta ärendet och vi oroar oss inte för framtiden.

Vi hjälper dig gärna med tips om vad som är värt att se – både i parken och strax utanför. På Ösjönäs kan du välja att uppleva Tiveden till häst, på mountainbike, till fots eller från vattnet. Som du kan se på kartan är det gångavstånd till parken från Ösjönäs och många väljer att vandra på de leder som utgår ifrån gården eller runt Stora Trehörningen. Vi ordnar förstås också med guidning i parken!

Välkommen!

Kontakta oss på 0505 250 22 eller vildmark@osjonas.se